

„...Adj számot...”

Lukács ev. 16,2

Már gyermekkorunk óta szoktatva vagyunk a számonkérés megannyi fajtájához. Pl. amikor feleltetik a gyerekeket az iskolában, vagy épp felmérőt írnak; amikor a szülő megkérdezi gyermekét: mi volt az iskolában, mi a házi feladat, merre járt a haverokkal...?

Talán, sokszor úgy éreztük mi is, ezek fölösleges piszkálkodások, de valahol látnunk kell, hogy a számonkérések minket egy felelősségteljes életre nevelnek. Felelősek vagyunk tetteinkért, kimondott szavainkért, a ránk bízottakért, a körülöttünk élőkért; osztálytársakért, munkatársakért, szolgatársakért; házastársunkért, szülőkként családunkért; lelkész-, gondnok-, presbiterként a ránk bízott gyülekezet lelki-testi épüléséért; a ránk bízott munkákért, feladatokért, szolgálatokért, és még sorolhatnánk az élet megannyi területét.

Nem egy újkeletű dolog, hiszen már az Éden kertjében feladattal bízta meg az Úr az embert, mindezt a bűneset előtt(!). Majd, mikor ettek a tiltott gyümölcsből, jött az első számonkérés: „Hol vagy?...”, „Mit tettél?...” (lásd: 1Móz 3,9-13). Lássuk meg: nem „vegetálásra” lettünk teremtve, saját kényünk-kezdünk szerint *leélni* életünket – ahogy azt sokan szeretnék. Jézus sem „vándorolgatni” jött saját népe közé, hanem teljes alázatosságban és irántunk érzett féltő szeretettel jött teljesíteni az Atya akaratát, betölteni a Törvényt, hogy abból egy ióta vagy egy vessző se vesszen el (vö.: Mt 5,18); meghalni nemcsak a zsidó, de mindannyiunk bűneiért, megadva minden halandó számára a lehetőséget, hogy a Benne való hit által az örök életet elnyerhesse.

Idézett címünk („Adj számot...”) a hamis sáfárról szóló példázatban olvasható, aki bevádoltatott a gazdánál, mert eltékozolta a rábízott javakat. Most nem a példázat fő üzenetét szeretném taglalni, hanem lássuk meg, hogy ez is egyike azon

példázatoknak, amelyeken keresztül fel akarja hívni figyelmünket Urunk arra a tényre, hogy lesz számonkérés: mit tettünk a Tőle kapott testi-lelki javakkal? Jutott belőle másnak is – és ezáltal Jézusnak is? („Mert éheztem..., szomjaztam..., jövevény..., mezítelen..., beteg voltam..., börtönben voltam...” – Mt 25, 31-46). Tudtuk kamatoztatni a Tőle kapott talentumainkat, tehetségünket? Életünkön mennyire volt látható, tapasztalható, „kóstolható” a Lélek gyümölcse, mely a: „szerelem, öröm, béke, türelem, szívésség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22)? Tapasztaltuk már, hogy Istennél a *szorzótábla* máshogy „működik”, mint a világban? Mert Nála: „minél többet adok, annál többet kapok”! Ebben az is benne van, hogy az első

lépést a másik felé nekem kell megtennem. Erre igazából akkor leszek képes, amikor már felfogtam és értem, hogy az Atya Jézus Krisztusban már megtette az első lépést felém, ezért hálából teszem mindazt, amit rám bíz – és, már nem a magam erejéből, hanem az Ő Szentlelke által. Így lesz életem Urunk dicsőségére, mások javára-áldására, és így fogok tudni tiszta lelkiismerettel számot adni nem csak egy elmúlt esztendőről, hanem egy egész életről is.

S végül, még egy nagyon fontos mozzanatra szeretnék rá-

mutatni a számadásnak:

Akár egyéni, akár gyülekezeti szinten, mikor visszatekinünk egy mögöttünk levő időszakra, annak nyert javaira, áldásaira, sokszor dicsfénybe helyezük magunkat, hogy mindezt mi értük el, a mi érdemünk, a mi erőnk, a mi bölcsességünk... Nagyon hamar elfelejtjük, hogy semmink sem lenne, ha „felülről” nem kaptuk volna. Maguk az említett példázatok is ezt mutatják: azzal kell elszámolni, ami nem saját. Izraelt figyelmezteti az Úr, mielőtt belépnek az Ígéret földjére, hogy:

„Amikor jóllakásig eszel, szép házakat építesz és azokban laksz, amikor elszaporodnak marháid és juhaid, lesz sok ezüstöd és aranyad, és bővebben leszel mindennek, akkor föl ne fuvalkodjék a szíved, és el ne feledkezz Istenedről, az ÚRról, aki kihozott téged Egyiptom földjéről... Ne gondolkodj tehát így: az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot! Hanem gondoldj arra, hogy Istened, az ÚR ad neked erőt a gazdagság megszerzésére, hogy fenntartsa szövetségét, amelyre esküit tett atyáidnak. Így van ez ma is.” (5Móz 8,12kk).

Adja az Úr, hogy – bár nem érdemelve, de mégis kegyelmében bízva – hangozzék felénk is Szava: „Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután...” (Mt 25,21). Áldott „számadást”, és még reményteljesebb „előretétekintést”!

Beňadik Adrián

Bártfa főtere

A Szeretetszeptár 2019-es kiadása és a Református Újság a 2019-es évre már rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.

076 74 Draňov-Deregnő 216,
Tel.: 056/6395396,
e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

Kifogás-talan vagyok! És akkor...?(!)

*„Tisztítsd meg szíved, Krisztus szent egyháza, Őt temiattad pogány ne gyalázza!
S hogy légy az Úrnak szent papsága, népe, Újulj meg végre!” (311.dicséret 7. vsz.)*

Mikor ezeket a sorokat írom, itthon vagyok, Deregnőn. Épp bűnbánati hét van, így nagy örömmre több istentiszteleti alkalmon is részt vehetek, s valójában mostani fejtegetéseimnek is ezek az alkalmak adtak „ihletet”. Maga a prédikáció, az Igerész, a lelkipásztor gondolatmenetének követése, átgondolása, majd a gyülekezeti tagok jelenléte, létszáma, arckifejezése (mivel mint kántor szintén szemben ülök a gyülekezettel), saját lelki állapotom, pozitív és negatív észrevételeim..

Valójában a fent említett dicséret hét versének éneklése, játszása közben gondolkodtam el, hogy tényleg milyen gazdag az énekeskönyvünk is, milyen kincsestár a lelkünk számára, s valójában mennyire fontos az is, miként választja ki a lelkipásztor az istentiszteleti liturgia részeként az énekeket. A zsoltárok és dicséreték szövegei „kiegészíthetik”, alátámaszthatják az adott napi Igerész tartalmát, mondanivalóját, melyet a gyülekezet együtt, hangos szóval énekel. Fontos az éneklés. Amíg olvassuk a szöveget, ki mondjuk, ki énekeljük a szövegíró üzenetét, melynek milyenségét jó esetben a dallamszerző is kiemeli. Számomra mindig érdekes (volt) keresni az összefüggést a választott Igerész, a prédikáció és az énekversek között. Most is ez történt.

Amint említettem, bűnbánati hét során írok. A lelkipásztor az elmúlt vasárnap szintén felhívta a figyelmet, hogy készüljünk az úrvacsoraosztásra oly módon is, hogy ellátogatunk a bűnbánati alkalmakra, a gyülekezet közösségébe. Az esti istentiszteletek eddigi alkalmain már szó volt arról, miért fontos a gyülekezet közösségében is megélni a hitbeli életet, miért lenne jó a Krisztussal való személyes kapcsolatunkat, közösségünket nem bezárni otthonunk falai közé, hanem együtt megélni a gyülekezeti teremben, templomban, úton oda- és hazafelé. Miért van az, hogy az ember lusta felöltözni és elmenni az Isten házába? Elnézést kérek a „lusta” szóhasználatáért, de nem tudom mit mondhatnék mást.. esetleg érdektelen, öntelt, kifogásokat kereső, halogató, lélekben süket, szívben konok, értelemben elégedett, fennhéjázó.. Ugyan mit találunk ki minden egyes alkalommal, amiért nem tudunk napi pár percet „szánni” a jó Isten

hirdetett Igéjére? Mert egyébként ezt az időt nem szánni kellene, hanem bőségesen hálát adva áldani és értékelni, hogy van lehetőségünk, ahol és aki által hallgatnunk az Igét. De hát azok az idők elmúltak – mondhatnánk, amikor még nagyapáink és apáink kilométereket gyalogoltak, hogy keresztyéni, felebaráti közösségben legyenek, mert úgy érezték e nélkül mélységesen hiányos és szegény az életük. Szegény volt talán anyagilag is, de talán épp ezért értékelték az igazi Kincset. Az Úrtól tanult imádság szövegében nagyon pontosan meg van fogalmazva, hogy a mindennapi kenyéren kívül a bűnbocsánat, az áldás, az Istentől való segítségkérés és a segítség „elvárásába” vetett bátor hit az, mely a hétköznapi keresztyén ember életének fundamentu-

Simon András grafikája

mát kellene, hogy jelentse. A Miatyánkot már gyermekkorunkban megtanultuk szüleinktől, nagyszüleinktől, testvérünkötől, melyet néha már csak „eldarálunk”.. Az imádság szövegét a templomban közösen is elmondjuk, a liturgia szerves része az. Hogyan gondoljuk azt, hogy „Szenteltesd meg a Te neved.., legyen meg a Te akaratom”, ha valójában esélyt sem adunk a jó Istennek, hogy munkálkodjon az életünkben? A mostani gondolatsoraim bizonyosan kritikára lennek majd egy-egy személy lelkében, viszont örülnék annak, ha ezek a gondolatok azokhoz is eljutnának, akik tényleg küzdenek a templomba járás problémájával. Vannak ugyanis példamutató gyülekezeti hívek, akik ha esik, ha fúj, akkor is ott ülnek a templompadban és alig várják, mikor lesz a következő lelki táplálkozás. Miért? Azért mert a templomban a

lelkipásztor a Szentlélek vezetése által prédikál és magyarázza az Igét, mely saját gondolatainkat az adott Igeréssel kapcsolatban bizonyosan valamilyen új gondolattal ki tudja egészíteni, ezáltal bennünket gazdagabbá, erősebbé, megújultabbá tesz. Ha közösségben vagyunk az is valószínű, hogy nem vagyunk egyedül a problémáinkkal, mások is küzdenek kihívásokkal, megpróbáltatásokkal, s talán egy közös beszélgetés is útmutatót és megbékélést kezdeményezhet, s máris kicsit újult erővel térhetünk haza hajlékunkba.

Az említett dicséret utolsó versszakának utolsó sora elég erős hangvételű. Érzékelhető, hogy egy nehéz folyamat lezárását sulykolja az író, melyet mondhatnánk, napjainkra elég aktuális lenne. Pedig ez az ének nem tegnap íródott, hanem Tinódi Lantos Sebestyén írta 1549-ben. Mondhatjuk, problémák mindig is voltak és mindig is lesznek, egyiket megoldjuk, jön a másik, belefáradunk, immúnissá, közömbössé válunk... de ezzel csak azt támasztjuk alá, hogy az életünkben az életfunkciókat jelző EKG görbénk egyre inkább egyenes vonalat mutat, szóval akkor lelkileg milyen állapotban is vagyunk?

A másik dolog, amin elgondolkodtam, miután a lelkipásztor felhívta rá a jelenlévők figyelmét, hogy miért is járunk templomba? Ugyanis én is hallottam már olyat, amit már meg is írtam előzőleg, hogy vannak, akik a lelkipásztor személye miatt nem veszik ki részüket a közösségből, vagy azért, mert egy másik gyülekezeti tag is oda jár, akinek aztán az adott személy szerint keresnivalója sem lenne a templomban. Akkor tehát miért is megyünk, vagyis nem megyünk? Mert ítélkezünk mások felett, Isten felett, a lelkipásztor és a gyülekezet felett, s mindezek után elvárjuk, hogy felettünk pedig aztán még a jó Isten se ítélkezzen, nemhogy a szomszéd?! S természetesen a lelkipásztor se avatkozzon bele, mikor hova és miért (nem) megyek, ez az én dolgom. S hol akkor még a megbocsátás, a felebaráti szeretet, a szeretet parancsolata, mely életünk vezérigéje kellene, hogy legyen?! Egyébként egyáltalán miért imádkozzuk a Miatyánkot? Amikor baj van, miért használjuk azt a frázist, hogy a jó Isten majd megsegít,

esetleg panaszként a „Jaj Istenem” sóhajt? Ugyanis akkor ez káromkodás! Isten nevét feleslegesen a szánkra vennünk az Istenkáromlás! Ha pedig mégsem „felesleges”-en tesszük, akkor milyen jogon ítélkezünk, ha mi magunk nem akarunk ítélet alá esni? Sajnálom Kedves Testvérem, de igazán nem létezik olyan kifogás, mely magyarázatul szolgálna az istentisztelettől való távolmaradásodra.. Van-nak természetesen fizikai korlátok, de néha a fizikai korlátok sem jelentenek akadályt, ha az ember szíve készen áll az indulásra. Az embert ugyanis a szíve és nem a lába viszi az Istennel való közös-ségbe – ismét csak prédikáció részlet.

Gondoljuk csak bele magunkat egy kicsit a lelkipásztor szerepébe is, amikor ő minden alkalomra készül, a Szentlélek segítségül hívásával szeretné táplálni a híveket, átadni a lelki-gondozó üzenetet, betölteni a „méltatlan bár, de hivatalos” szolgál feladatát, de a hívek egy része erre olykor lehetőséget sem ad. A lelkiismeretes lelkipásztor ilyenkor mit gondolhat? Mit rontottam, rontok el? Mi a gond? Keveset foglalkozok a gyülekezettel? Nem érthető, amit mondok, mi a baj velem? A valóban elhívott szolgatársat igencsak mélyen érintheti és foglalkoztathatja, hogy hol van a megoldás kulcsa. Vannak esetek, amikor a lelkipásztor szolgatársi küldetés-értelmezésével is gond lehet, viszont általában talán a hibát nem itt kellene keresni.. Csak annyit akartam ezzel mondani, hogy nem egyszerű Ige-hirdetőnek sem lenni..

Ha valaki hibát keres, azt mindig le-

het találni, senki és semmi sem tökéletes Jézus Krisztuson kívül, viszont a kifogás-keresés sem megoldás. Amint az éneke-vers is írja, példamutató életre kellene törekednünk, s nem azért hogy mások-nak megfeleljünk, hanem hogy a jó Isten szemében „jó” keresztyének legyünk. Él-jünk a lélek gyümölcseivel, tartsuk meg parancsolatait, töltsük be küldetésünket, melyhez az útmutatót a Biblia sorait ol-vasva mind megtaláljuk. Tisztítsuk meg szívünket saját magunktól és adjuk át a helyet a mi Mindenható Atyánknak, hogy Ő vezessen bennünket. Ez az üzenet természetesen nem csak azokhoz szól, akiknek a templomjárással vannak gond-jai, hanem azokhoz is, akik becsületes templomjárók. Mindenki tudja ugyanis magáról, miben gyenge a hite, hol van az a gyenge láncszem, mely az ő számára a nehézségeket, kétségeket, kísértéseket okozza.

Nem akarom a kört csakis a templom-járásra leszűkíteni, ez csak az egyik szer-ves része a hitbeli életnek. A többi gyüle-kezeti alkalom, az otthoni imádság, a felebarátainkkal való közösség, a segít-ségnyújtás, szeretetszolgálat, missziói munka, gyermekek hitbeli nevelése szin-tén nagy súllyal bír... A fontos az lenne, hogy ne a kifogásokat keressük, hanem a lehetőségeket. A mi felelősségünk, a Tied és az enyém is, hogy a „világ” hogyan látja az egyházat. A 311. dicséret versszakai írják, milyennek kellene lennie a keresz-tyén magatartásnak, hogy „ki ne pusztul-junk”, hogy feddhetetlenek legyünk, hogy a végső ítéletkor kárhozatra ne jus-

sunk. Senki sem tudja napjainak számát, ezért úgy kellene élnünk, hogy ha ma van az utolsó napunk is, akkor se szégye-nüljünk meg és szégyenítsük meg keresz-tyén mivoltunkat. Mi van, ha nincs hol-nap, hogy bocsánatot kérjünk? Mi van, ha nincs pár óra, hogy jóvá tegyük, ami jobbá tehető? „Amit ma megtehetsz...” – ezzel próbálj példamutató lenni és igye-kezz, hogy ne egy légy a pokolba vezető „jó szándékkal” kikövezett út építői kö-zül. A jó Isten mindig velünk van, min-denhol és mindig készen áll, hogy meg-tisztítson bennünket, bármitől, mely teherként nehezedik életünkre.

Adja az Úr, hogy az Úrvacsora, az ün-nepek, de csak akár egy vasárnap köze-ledte is mindig jó alkalom legyen, hogy leboruljunk Atyánk előtt és kérjük, Ő ad-jon tiszta szívet és lelket, hogy élni tud-junk az Ő kegyelmi ajándékaival, rend-szeresen boldogan menjünk az Ő gyülekezetébe, örömmel várjuk az Úr ér-kezését minden alkalommal az életünk-be, mások életébe, s hogy ezt a világot hanyatlásra ítélő emberek is megértsék, van remény, van megoldás, csak nem a földi hatalmak közt kell a segítséget ke-resni, hanem a mi Egyetlen és Tökéletes Urunktól, Aki mindannyiunktól jobban tudja, mi a Jó. Kérünk Urunk vigyázz re-ánk minden napon, adj a veszélyt és fe-nyezettséget jelentők szívébe könyörü-letet, enyhülést, megbékélést, tisztánlátást. Csak Te Benned bízhatunk közeli és távoli jövőnket illetően, kérünk, légy a mi őriző pásztorunk.

Csoma Annamária

NŐK A BIBLIÁBAN - Jezábel

Jezábel története több részletben tárul elénk a Királyok 1 és 2 könyvében, amely könyvek célja bemutatni az Istent elutasító Izrael sorsát. Isten népe, amint letelepedett az ígéret földjén, létrehozta a királyságot. Salamon után az ország északi és déli része kettéválk, s megkezdődik az eltévelyedés Isten útjaitól, folyamatosan vétkezve az egyistenhit parancsolata ellen, amikor a nép érdeklődni kezd idegen istenek és istennők iránt.

Jezábel Kr. e. 9. századi színrelépésekor (1Kir 16:31) az 1Kir írója megjegyzi, hogy a királylány már egy megkezdődött folyamatot hangsúlyoz és élez ki: „*gonoszabbul cselekedék Akháb, az Omri fia az Úr szemei előtt mindazoknál, akik ő előtte voltak*” (1Kir 16:30). Bár a szentíró szemében Jezábel testesíti meg mindazt, amitől Izráelt és Isten kultuszát meg kell tisztítani, azt mégsem tagadja, hogy Akháb ki-

rály már házasságkötésük előtt eltávolodt Istentől.

Jezábel a tíruszi Etbaál király lánya volt, aki a kánaániták leszármazottjaiból létrejött sémita Fönícia laza szövetségben álló mediterrán városállamai fölött uralkodott. Vallásukat tekintve, többistenhit jellemezte őket, Baál főistennel, akiben a termékenységet (emberi és mezőgazdasági) tisztelték, s a kultusz feje

valószínűleg maga a király volt, vagy legalábbis vezető szerepet töltött be a vallási rituálékban. Mély vallásos meggyőződését tükrözi lánya neve is, mivel a Jezábel azt jelenti 'hol a herceg?', ami egy rituális felkiáltás volt a Baál tiszteletére rendezett vallási szertartások során azon évszakokban, amikor felfogásuk szerint, az istenség az alvilágban tartózkodott.

A házasságkötést követően, a Szentírás feljegyzi, hogy Akháb azonnal meghajtotta magát a Baál előtt, majd oltárt épített Baálnak abban a házban, amelyet korábban Samáriában épített az istenségnek. A házasságkötés politikai szövetség a két ország között, amely mindkét fél számára katonai védelmet és hozzáférést jelentett a kereskedelmi utakhoz: Izrael számára megnyílt a kereskedelmi út a föníciai tengeri kikötőkhöz, Fönícia pedig

szabadon használhatta az Izrael központi dombvidékét átszelő, ún. Király Útját, amelyre a 4Mózes 20:17 és 21:22 tesz utalást, s összeköttetést jelentett Egyiptom, Jordánia, Damaszkusz és az Aqaba-i öböl között. Bár ebből a szempontból jelentős politikai előnyre tesz szert mindkét fél, a szentíró mégis ellenérzését fejezi ki a szövetséggel szemben, mert az magával hozta az idegen királynő bálványimádó hitét is.

Jezabel tehát a történet kezdetén nem más, mint a két ország szövetségekötésében használt bábu, az érzelmei a házasságkötéssel kapcsolatban nem kerülnek méltatásra. Annyi bizonyos, hogy a váltás nehéz lehetett számára, a szabadabb szellemű, mediterrán vidékről a száraz, sivatagi közegbe került, ahol szigorú férfiközpontú vallás uralta a nép felfogását. Izrael ellenérzését az idegen jövevényekkel szemben tompítja például Ruth története, aki feladja a saját hitét, és belesimul Izrael történetébe és vallásába. Jezabel azonban a szöges ellentéte Ruthnak, és nemcsak, hogy nem hagyja el a vallását, hanem megpróbálja államvallássá is tenni azt. Izrael ellenséges, istentagadó asszonyként látja őt, pedig a maga szempontjából, Jezabel hűséges maradt a saját vallásos meggyőződéséhez.

Ez azonban nem volt elég neki, hiszen a Szentírás feljegyezi róla, hogy el akarta törölni Jahveh tiszteletét, s Isten prófétáit elkezdte megöletni, amire válaszképpen, Abdiás mintegy száz prófétát rejtegetett barlangokban, tehát megkezdődik az ellenállás Jezabel valláspolitikájával szemben.

Illés próféta közbelépése felhívja a nép figyelmét is arra, milyen isteneket tisztelnek Baálban és Aserában (akik „Jezabel asztaláról élnek – 1Kir 18). A nép jelenlétében összehívát négyszáz Aserának- és négyszázötven Baálnak hódoló prófétát, míg ő, Illés egymaga képviseli a Teremtő Istent. Két tulkot vágnak le, körülrakják fával, ám Illés nem engedi, hogy alágyútsanak, hanem azt mondja, abban mutatkozik meg, melyikük istene valószínű, akiknek tüzre lobbantja az áldozatát. A Baál és Asera próféták hiába próbálkoznak, sem a szertartásuk, sem önmaguk vagdalása nem hoz eredményt, s ezután Illés újjáépíti Isten lerombolt oltárát, majd a szertartás során az Úr meggyújtja az áldozatot. Ezután Illés elfogattja, majd megöli a hamis prófétákat.

Bár maga Jezabel nincs jelen a próbatételnél, érezhető a szentíró szándéka, amint üzen a bálványimádóknak, hogy a mindenható Isten hatalmával egyik is-

tenség sem vetekedhet. Bár Jezabel és Illés soha nem találkoznak személyesen, a vallási elsőbbségért tovább folyik a harc, amikor Jezabel üzen neki (1Kir 19:2): „Ezt cselekedjék velem az istenek és úgy segíjenek, ha holnap ilyenkor úgy nem cselekszem a te ételleddel, mint ahogy te cselekedtél azoknak életekkel mind egyig,” amivel önmagát Illéssel egy szintre emeli.

Ez az első mondat, amit hallunk tőle, és az is telve van haraggal és méreggel. A sok névtelen és hangtalan bibliai feleséggel és ágyassal szemben, Jezabel nem fél hallatni a hangját. Ő nem egy kiszolgáltattott nő a sok „néma” bibliai nő sorában,

A Kr. e. 8-9 sz.-i pecséten megjelenő YZBL ó-héber betűk arra engednek utalni, hogy akár Jezabel is használhatta ezt a pecsétet

hanem sokkal merészebb, okosabb és függetlenebb, mint korának asszonyai, ám szavait, hangját istenkáromló beszédre használja. Szavai mégis célba érnek, Illés elmenekül a Sinai hegyre, ami úgy is értelmezhető, hogy egy asszonytól ijedt meg.

Van is oka a félelemnek, amely érthetővé lesz a következő véres incidens során, amikor Nábót szőlőjének kérdésével találkozunk. Akháb szemet vetett Nábót szőlőjére, s arra hivatkozva, hogy az épp az ő palotája mellett terül el, ezért pont megfelelő volna egy veteményeskert kialakításához, el akarja tőle kérni a földet. Nábót teljes joggal utasítja vissza a kérést, mivel az izraelita törvény és hagyomány mindenképpen arra törekedett, hogy a vagyon és örökség családon belül maradjon (4Móz 27:5-11). Akháb haragos bánattal tért haza, majd otthon enni sem akart, és ágyba feküdt. Jezabelt felzaklat-

ta férje politikai tehetetlensége és duzzogása, ezért közbelép: „Te bírod-e most az Izrael királyságát? Kelj fel, egyél kenyeret, és a te szíved örvendezzen, én majd néked adom a Jezréelbeli Nábót szőlőjét.” (1Kir 21:7) Ő föníciai királynőként ahhoz volt szokva, hogy a király szeszélyétől függött a törvény vagy annak módosítása. Egeduralkodói királyi családból származva, azt tette, amiben ő maga is nevelkedett, bár amit tett, egyáltalán nem csodálnivaló. Akháb pecsétjét használva, levelet ír a város elöljáróinak, hogy hamis vádakkal fogják perbe Nábótot, és ítélik el, majd kövezzék halálra (1Kir 21:10). Nábót halálát követően, a földje a királyra szállt, mivel ez volt a szokás, amikor valakit halálra ítélték.

Az események hatására, Illés visszatér, és prófeciájában elmondja, milyen halál vár Akhábra mert „gonoszt cselekedett az Úr előtt”, majd Jezabelről ez hangzik el: „Az ebek eszik meg Jézabelt Jezréel kőfala előtt;” (1Kir 21:23).

Akháb halála után kerül Jezabel ismét a figyelem középpontjába. Legidősebb fiuk, a trónörökös is halott. A második legidősebb fiú, Jórám uralkodik, ugyanakkor Elizeus próféta Jéhut koronázza királlyá, és megbízza azzal, hogy törölje el a föld színéről Akháb nemzetségét, különösképpen Jezabelt, aki a sok vérontásért jócskán rászolgált a halálra (2Kir 9:6-7). Amikor Jórám és Jéhu találkoznak, Jórám békességre inti Jéhut, aki mielőtt megöli Jórámot, és testét Nábót földjére viteti, gúnyosan válszol: „Mit békesség?! Mikor Jézabelnek, a te anyádnak paráznasága és varázslása mindig nagyobb lesz!” (2Kir 9:22). Ezzel a kijelentéssel érdemelte ki Jezabel a parázna megnevezést, pedig a Biblia sehol nem utal arra, hogy hűtlen lett volna a férjéhez. Paráznasága az Istenhez való hűtlen viszonyára értendő, bár a későbbiekben ez a különbségtétel feledésbe merül.

Amikor Jezabel újból színre lép, az már halálának jelene. Jórám vérével a kezén, Jéhu bevonul Jezréelbe, és ironikus, hogy Jezabelnek éppen ez a legkirálynőibb pillanata. Tudatában van annak, hogy ütött az órája, de nem hajlandó menekülni. Ehelyett, azt olvassuk róla, hogy kifestette a szemét, felékesítette fejét, ami azt jelenti, hogy díszes parókat és koronát vett fel, majd kikönyökölt az ablakba. (2Kir 9:30) Bátran néz szembe Jéhuval, és királynőhöz méltóan, nem hátrál meg. A héber gondolkodásban a szemfestés és az ékes hajviselet gyakran bűnös flörtölésként van értelmezve (Ézs 3:17), mintegy a nő fegyvereként a férfiak

bűnre való csábításának eszköze. Így Jezábel is „fegyverbe” öltözik, nőiességének és királyi méltóságának fegyverét veszi fel, ezzel ő választja meg, hogyan fog meghalni. Jéhus az ablakban ülve fogadja, szembenéz a halálával. Jéhu végül Jezábelt saját szolgálóival dobhatja ki az ablakból, akinek a vére megfesti a falat. Ezután Jéhu bevonul a házba, és eszik, miközben Jezábel testét kutyák szagatják szét.

Nem sokkal később azonban mégis meggondolja magát, talán azért, hogy uralmát mégse azzal kezdje, hogy egy idős asszonnyal halálában tiszteletlen,

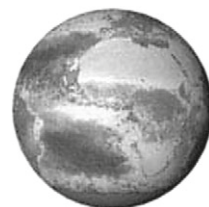
elrendeli, hogy: „Nézzetek utána annak az átkozottnak és temessétek el; hiszen mégis csak király leánya.” (2Kir 9:34). Ezzel azt üzeni, hogy Jezábelre ne úgy emlékezzenek, mint királynőre, vagy mint a király feleségére, hanem mint egy idegen uralkodó lányára. A szolgálk azonban már csak néhány maradványt találnak, alig van mit eltemetni.

A Szentírás minden szava elítélően nyilatkozik róla: szókimondó asszony abban a korban, amikor a nőknek kevés státusz és jog jutott, bálványimádó volt Jahveh népének országában, politikailag aktív egy férfiaktól vezetett kormányzás-

ban, áruló egy olyan országban, ahol az uralkodó nem áll a törvény felett, vallási parázna azon a vidéken, ahonnan a Tízparancsolat származik. Ugyanakkor, férjéhez hűséges asszony, aki a saját vallásáért talán éppen olyan szélsőséges tettekre képes, mint Illés, hű a saját hagyományaihoz, biztos kézzel uralkodik, és nem futamodik meg a halál elől sem. Ellentmondásos személyiség, aki a bibliai hagyományban az Úr elleni mesterkedései által híresült el.

Forrás: Janet Howe Gaines
Gy.Sz.

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

ARADI LÉLEKLÁNG FÉNYÉNÉL

ARADI REKVIEM HANGJAI ÉLEDNEK LÉLEKLÁNG FÉNYÉNÉL
EGYSZEMÉLYES TÖPRENKEDÉS, ELMÉLKEDÉS OKTÓBER 6. HAJNALÁN MÁRTÍRJAINKRÓL

Virrasztóra írta: Dr. Békefy Lajos

Ilyentájt fájón felbúgnak lelkemben az emlékezés szirénái. S gondolatban ott barangolok az aradi várak kanyargós útjain. Lelkem szirénái, mely zengésű lélekharangjai érted szólnak, Arad. Azért a sejtelmes, nyirkos, zimankós hajnalért. Meg a reményt és biztatást üzenő tábornoki búcsúlevelekért, vívódó vagy éppen rendíthetetlen lelketekért. Micsoda lelki erő hullámszik Töletek felém, nem is sejtitek. Léleklángotok, áldozatotok tüze máig melegít. Hűlő szívetek maradék melegét magába öleli a szívem. És üzentek. Már Trianont és 1956-ot is előre megszenvedő hős tábornok kezetek lúdtollal rótt utolsó mondataival. A legyőzött győztesek évszázadokat beragyogó áldozati fényével. E hajnali derengésben minden évben léleklángotok fényénél meggyújtok egy kicsinyke gyertyát. Egyet tizenháromért, meg Baló tiszteletesért. És emlékezem. Végig zarándokolom celláitokat, láthatatlanul megállok hátatok mögött vagy priccsetek mellett. Próbálok megérteni, megértetni, tanulságként kikövetkeztetni valamit abból a történelmi drámából, amivé személyes sorsotok tágult az elmúlt 169 év alatt. Szívemben megkonduul ilyenkor visszhangosan mind egyikötök neve, mint az öreg templom nagy harangja, édig hangzón. Meg Bécsig, Szentpétervárig, Bukarestig, Párizsig, Torinóig, s túl az óceánon, rezegtetve a levegőben a veszteség és a tragikus kivégzés fájdalmas és igazságtalan emlékképeit, a Habsburg hatalom önzésének, különös elrettentés-pszichológiájának brutalitását, amikor az osztrák császári sas címeres csőre eleven honfitestekbe vajt és tépte halálba földi sorsotokat. De a pergő képek közt ott van az is, melyen a császári sas csőre lemoshatatlan vércseppekkel színeződött. Megpecsételődött nem csak a ti sorsotok, hanem a bécsi hatalom, meg a rokon uralkodói Európa cifra, csak magát túlmentő önvédelme is. Mit érez meg mindebből a mai oszt-

rák, szerb, szlovák, német, horvát, lengyel, román vezetés? És népeik? Uniós társállamaink? A lélekláng fényénél tekintetem megakad Damjanich tábornok búcsúimát rovó kezén és betűin. S hozzá nemzeti sebünkre gyógyírként a szerb ortodox magyar honfi hajnali imáját kedveséért, meg Aradért és a hazáért. Önmagadon túl fogalmaztál, Damjanich uram! – hazában, történelemben gondolkodtál, talán nem is tudva, akarva. És magam előtt látom református lelkésztestvérem, Baló Béni aradi balsorstól meghajlott palástos alakját. A roppant súlyt, amit a távozók terheltek Krisztusban alázatossá formálódott lelkére. Az utolsó üzenetek lélektonnáit, vallomásmázsáit. S annak gondját, hogy kijut-e még neked a múlt időből annyi, hogy a bizalmas szavakat a címzettekhez el tud juttatni?! Te voltál, Tiszteletes Testvérem az egyetlen magyar magyar a magyar szabadságharc mártírjai mellett. Az utolsó éjszakán a Biblia vigasztalásával kopogtattál be a nagy égi zarándoklat előtt állók cellájába. Emberi szót, isteni vigasztaló erőttel a cella-mélybe és a kivégzés előtt állók lelkébe. Kinek mire volt szüksége. Vagy csak szótlán simogatást adottál? Eszembe jutnak Pöltenberg tábornok szavai is arról, hogy micsoda különleges processio, közbenjáró menet indul a magyarok ügyéért az Úristen elé, a vértanúk többnemzetiségű kis serege. És nevek jönnek elé, német és szláv, magyar honfiaké, akiknek a magyar szabadság egyetemes ügyé lett, sorsukat, nemzetiségüket, vallási hovatartozásukat messze felülmúló és meghatározó értelemmé. Küldetésé, önkéntes vállalássá a látszólagos értelmetlen bukás ellenére is. Vallásuktól függetlenül protestánsok voltak ők mindahányan, lelkük legmélyéig, hiszen megalkuvás nélkül harcoltak, tiltakoztak az önkényuralom, az idegen befolyás, a szabadságtól való megfosztottság ellen. És pro-testáltak,

kiálltak a leverhetetlen, kivégezhetetlen igazságért – hogy ma magyarként és magyarul emlékezhessünk rájuk. Így lettek ők a magyar európaiság, szabadságszeretet katonái, főtisztjei. Kifejezték, megjelenítettek magyar földön azt is, hogy idegen szülőföldjük szabadságának is bajvivóivá váltak hazánkban: a szerb, lengyel, horvát, német, szlovák, de még az osztrák nemzeti függetlenségnek és szabadságnak is aradi előfutárai. Micsoda történelmi paradoxon! Micsoda színek keveredtek oda a drámai fekete mellé! Sárga és kék, fehér és piros, és zöld, amint e nemzetek zászlainak színei máig jelzik ezt a 48-49-es, különös „visegrádi” szövetséget. Léleklángotok fényében meggyújtom kicsiny gyertyáskámat...

Egyet a tizenháromért

13 gyertya helyett egyet gyújtok ezen a hajnalon íróasztalomon, a tizenháromért, meg a többiekért. Sokakért. *Sercegő, rezgő fényében, s a különös lélekláng fényénél emlékezem.* S kérdezem: a Tizenháromra hány millióan vagy százezren gondolnak ma az akkor még hatalmas történelmi nagy haza mai töredékországaiiban? A szülőföldeken, szülőfalvakban és városokban, ahonnan ezek a nagyszerű hősök indultak?

Pozsonyban, ahonnan Aulich Lajos, a *szerbiai Stazán*, ahonnan Damjanich János, az *abaúji Csákányban*, ahonnan Desseffy Arisztid, a *zempléni Széphalmán*, ahonnan Kazinczy Lajos, *Temesváron*, ahonnan Kiss Ernő, a *horvátországi Veliki Grdevacon*, ahonnan Knézics Károly, a *Túróc megyei Nécspálon*, ahonnan Láhner György, a *délvidéki Nagybecskerekben*, ahonnan Lázár Vilmos, a *távoli Hessen Tartománybeli Ilbenstadtban*, ahonnan Leiningen-Westerburg Károly, *Nagyváradon*, ahonnan Nagysándor József, *Bécsben*, ahonnan Poeltenberg Ernő, a *délvidéki Zomborban*, ahonnan Schweidel József, *Gödöllőn*, ahonnan Török Ignác, *Pesten*, ahonnan Vécsey Károly Aradon bevégződött földi útja elindult? Gyúlnak-e szerte e tájakon emlékező és emlékeztető gyertyák? És léleklángotok fénye ráhull-e a ma élők lelkére?

Én gyertyát gyújtok és emlékezem. Másokkal együtt, vagy talán mások helyett.

Halálzsámoly - Lélekszámoly az akasztófa alatt

Emlékezem. Mire is?

Arra, hogy e nemes lelkű és elszánt, hadtudományban, matematikában, mérnöki képzettségben, korabeli európai műveltségben, legfőképpen szabadságszereteten felsőfokon iskolázott férfiak képesek voltak arra, amire sokszor még e tájak mai lakói sem: túllépni nemzetiségi, nacionális korlátokon, nyelvi kerítéseken, generációs választóárkokon, vagyoni és származási különbségeken. Egyesültek a szabadság legmagasabb rendű eszmei vágyában. Valami egyetemesen emberiben. Az ember Istentől teremtett, földet-egyetágító, mindennemű töredékkorlátokat szétfeszítő törekvésében. Az állandó túllépés, transzcendálás, önmeghaladás, a jelent reformáló, olykor forradalmian kitágító, jövőbe emelő akarásban. És tudtak szerbként, horvátként, németként, örményként magyarokká válni. Tudtak a szívükre hallgatni, amikor történelmi helymeghatározásukat, identitásukat és páratlan esélyüket keresték,

megpillantották, s éltek is ezzel a ritkán adódó eséllyel. Amikor a hazát látták esélyesnek és többre méltónak maguknál. Tudtak a szörnyű hatalmi cinizmus, Haynau és végrehajtói magyar-gyűlöletével, valójában szabadságyűlöletével, a függetlenségi küzdelmet az utolsó pillanatig sárba mocskoló kivégzőbírakkal és tisztekkel, hóhérokkal és pribéksegédekkel szemben olyan erkölcsi magasságokba emelkedni, s mindvégig ott maradni és ott tartani másokat is, amit az akkori osztrák császárság és orosz cári birodalom még csak nem is sejtett. Ti Tizenhármán tudatok úgy végbúcsút venni egymástól, szereteteitől búcsúleveleitekben fiatalon vagy idősebben, hogy az erőszakos halállal, teljes vagyonekobzással, rangtól megfosztva, lőpor és golyó, illetve kötél általi halállal elrabolt életek végén szembenézni, hogy egymást megcsókolva, átölelve, vagy egymás kezét megcsókolva, az emberség magasiskolájának tiszteletadásával léptetek fel az akasztófa alatti kis dobogóra. A lélekszámolyra.

Átok helyett megrendítő szerelmi vallomásokot róttatok gyertyafénynél kedveseteknek, szerető búcsúleveleket drága asszonyotoknak, családoknak, s áldó imádságokat hagyttatok hátra azon az éjszakán. *Micsoda erkölcsi fölény, micsoda nemzetemelő lelki erő! Szemben a hatalom aljas módon találékony cinizmusával! Ez az erkölcsi fölény egyik legértékesebb és legmaradandóbb örökségetek.* Az, hogy bármilyen módon is igyekezett az uralkodóház hazán belül és szerte Európában lejáratni titeket, mégis tiétek lett a végső győzelem.

Jézus Krisztus tábornokai

Ez az erkölcsi győzelem már-már metafizikai magasságokat ért el, égbe emelkedő lelki szoborcsoportként emelve tér és idő fölé ezeket a férfiakat, s múlt hatalmi korszakok fölé a magyar nemzeti függetlenség és szabadság eszméjével együtt. Ők *égbe emelték a hazát, az igazi hont, s onnan ajándékozták vissza nekünk a múlt időkben.* Mintha hallották volna, s miért is ne hallották volna meg, hiszen hívő emberek voltak, Jézusnak a biztatását: Az én országom nem e világból való – de biztos rögvest hozzá is tették: DE e világért van! Kárpáthonért is. *A szabadító Jézusnak a seregéhez tartoztak e nagyszerű férfiak, testvéreink és tiszteletre méltó eleink, a magyar ügy, a szabadság bátor katonái. Jézus tábornokai ők, akiknek most ideszól hozzám is a lelkük, s érzem, amint a méltatlan és megalázó halállal dacolva mondják a maguk maradandó üzeneteit, ahogyan azt a hiteles prédiká-*

tor-lelkész tanú, Baló Béni tiszteletes úr riporter pontossággal lejegyezte. Köszönet ezért neki. Köszönet, hogy palástosan végigállta és végigimádkozta már nem fiatalon e nagyszerű férfiak utolsó éjszakáját, majd utolsó szívdobbanásuknak lelki tanúja és tudósítója maradt. Ehhez is kellett lelki erő Attól, Aki ott is győztes lett a bitófán, az aradi keresztfákon is e férfiak által, s amíg magyar történelem lesz, ezeknek a vértanúknak a nevét, sorsát, helytállását győztesként fogjuk felidézni.

Mi mindent kellett meglátnia az öreg tiszteletesnek azon a hajnalon!?

Példának okáért a magát leleplező osztrák, császári Habsburg-hatalom igazi arcát pribékjeinek brutalitásán át. Hiszen a tiszteletes megfigyelte azt is, hogy a négy, golyó általi halálra ítélt tábornok közül három: Desseffy, Lázár, Schweidel három golyó által holtan rogyott össze. A negyediknek, Kiss Ernőnek csak a vállát érték a golyók, külön kellett a fülébe lövetni. A vérző kézről kitépték a katonák a fészületet, annyira szorította. Vajon kinek a kezére gondolhatott utolsó pillanataiban? A bitófa elé vitt kilenc áldozat egymást nagy szeretettel üdvözölte a várakokban, megölelték, megcsókolták egymást. Lábukon súlyos lánc, lakat, amit levettek, de kezüket kötéllel összekötötték. Aztán egymás után léptek fel a zsámolyra. A halálszámolyra. Történelmünk számára a lélekzsámolyra! A hóhér szinte valamennyiüknél hosszan erőlködött, míg el tudta törni a nyakcsigolyát. Közben két segédje húzta lefelé az áldozatok testét. Kilencszer hangzott el: Elvégeztetett. Nagysándor József ezzel lépett a zsámolyra: Ma nekem, holnap neked! Éljen a haza! Leiningen gróf engedélyt kért, kapott, hogy szóljon a kivégző katonához arról, ő nem öletett meg senkit. Majd fölkapták beszéd közben a pribékek, dobszóra felakasztották, s olyan kegyetlenül tekerte-csavarta percekken át a hóhér a fiatal tábornok ellenálló nyakát, hogy a borzalom láttán a Tiszteletes Úr elfödte arcát, és térdre borulva imádkozott. Damjanich még a bitófán is ezt mondta: Szegény Emiliám! Éljen a haza! Vécsey gróf nagy zavarodottságában, hogy már senki nincs mellette élve, megcsókolta Damja-

nich lelógó kezét többször is. Nagyon emberi és részvételtető esendőség volt az, ami Knézics tábornokkal történt. Szemüveget viselt, ami leesett, amikor a porkoláb odaszította őt a hóhérgényekhez. Lehajolt, hogy felvegye. Mire a kivégzőosztag őrnagyparancsnoka: - Hagyja ott! Lát maga az akasztófán úgys.

Történelmi hiábavalóságok – hatalmi „játzmák” - de ki ért?!

Hiábavaló volt ebben a nagy és igazságtalan történelmi pörben a jóindulatúnak látszó nemzetközi közbenjárás. Mert hogy ilyen is adódott. I. Miklós orosz cár, akinek seregei Erdélyben kivérezttették a szabadságharcot, 1849. augusztus 16-án Varsóból levelet írt a „kedves baráthoz”, Ferenc József császárhoz. Ebben arra kéri, hogy „uralkodói jogaink legszebbikét, a helyesen értelmezett kegyelmet gyakorolhasd.... *Kegyelmet a megtévedteknek, barátod kéri ezt számukra*”. Mindhiába. Ami elvégeztetett Bécsben, az elvégeztetett. Vagy mégsem egészen? Netán mégis másképp lett? Mert láttuk, hogy amit ellenükre gondolt ki az önmentésben, a túlélésében tévesen reménykedő császári hatalom, egész alattvalói sisere hadával, hogy a magyarok ezzel a kivégzéssel egy évszázadra kemény leckét kapjanak, s elmenjen a kedvük mindenféle rebelliótól, lázadástól - ez mégsem jött be. Számszerűleg igen, lényegileg azonban mégsem. Számoltak Ófelségéék, de elszámolták magukat. Az osztrák-magyar birodalom összeomlott, szétesett.

Figyeltek Ránk, ugye, míg magyar él a Kárpátok alatt?!

Súlyos kérdés fogalmazódik meg bennem is: megérdemeltük-e őket? A 13-at és sok ezer küzdőtársukat? Kik jeltelen sírban nyugodtak el – de legalább itthon. És azokat, akik messze vitték fájó lelkük, reményelkező csalódásait, s idegen földben pihentek el – beteljesítettlen honfiálmokkal? Hogyan állunk meg a 13 és Baló Tiszteletes Úr lelkünk mélyére vetülő tekintete előtt?

Kérdések, melyek felvetődnek, miközben gyertyám serceve ég, lángja léleklángként lobog. Értük. A láng kissé inog, hol magasabbra csap, hol oxigén után kapkodva mintha kialudni készülné. De újra fellángol. Majd tisztán, nyugodtan ég tovább. Egészen csonkig. **Hol van már a császár, hol a cár?** Hol a Habsburg birodalom? És mivé lett a HAZA? Ti e töredékföldön, megcsonkított hazában is velünk vagytok, bennünk élték, égtek ti Tizenhármak léleklángokkal, és veletek mindazok, akik együtt alkottatok meg egy Hazát nekünk, mely tördelten is, de nem széthullottan, édes hazánk. És a miénk. És a miénk?

Hajnalfényben gémberedett ujjaitokkal már lelkünkre írjátok üzeneteiteket – tovább írjátok, nemzedékről-nemzedékre bennünk: figyeljétek, legyetek éberek, vigyázzatok. Becsüljétek meg, hogy magyarok vagytok, s vagytok még a Kárpátok alatt...Léleklángunk ég, s mi aradi vértanúk, figyelünk rátok a Kárpátok alatt!

B I B L I A O L V A S Ó			
v e z é r t f o n a l			
1.	Sz.	Jer 8	Zsid 2, 5-18
2.	V.	Jer 9	Zsid 3, 1-6
3.	H.	Jer 10, 1-16	Zsid 3, 7-19
4.	K.	Jer 10,17-25	Zsid 4, 1-11
5.	Sz.	Jer 11, 1-14	Zsid 4,12-16
6.	Cs.	Jer 11,15-23	Zsid 5, 1-10
7.	P.	Jer 12	Zsid 5,11-14
8.	Sz.	Jer 13, 1-11	Zsid 6, 1-12
9.	V.	Jer 13,12-27	Zsid 6,13-20
10.	H.	Jer 14	Zsid 7, 1-10
11.	K.	Jer 15, 1-9	Zsid 7,11-28
12.	Sz.	Jer 15,10-21	Zsid 8, 1-5
13.	Cs.	Jer 16, 1-13	Zsid 8, 6-13
14.	P.	Jer 16,14-21	Zsid 9, 1-14
15.	Sz.	Jer 17, 1-13	Zsid 9,15-28
16.	V.	Jer 17,14-27	Zsid 10, 1-18
17.	H.	Jer 18, 1-12	Zsid 10,19-39
18.	K.	Jer 18,13-23	Zsid 11, 1-7
19.	Sz.	Jer 19	Zsid 11, 8-22
20.	Cs.	Jer 20	Zsid 11,23-40
21.	P.	Jer 21	Zsid 12, 1-11
22.	Sz.	Jer 22, 1-12	Zsid 12,12-17
23.	V.	Jer 22,13-30	Zsid 12,18-29
24.	H.	Jer 23, 1-22	Zsid 13, 1-6
25.	K.	Jer 23,23-40	Zsid 13, 7-25
26.	Sz.	Jer 24	1János 1,1-4
27.	Cs.	Jer 25, 1-14	1Jn 1, 5-10
28.	P.	Jer 25,15-38	1Jn 2, 1-6
29.	Sz.	Jer 26	1Jn 2, 7-11
30.	V.	Jer 27	1Jn 2,12-17
31.	H.	Jer 28	1Jn 2,18-29

GYÜLEKEZETEINK életéből

A jó sáfárt várják Serkébe

A serkei református templomban ünnepi hálaadó istentiszteletre gyűltek össze október 7-én. Háromszáz évvel ezelőtt, 1718-ban az Úrdombon épített új templomot a serkei gyülekezet.

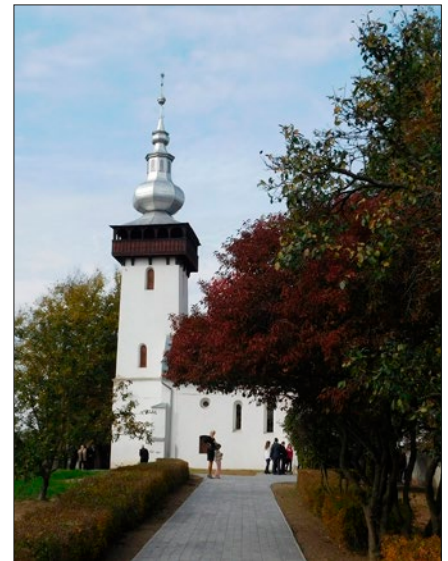
Hetven évvel korábban, mint Komáromban, Serkében (Rimaszombattól 12 kilométerre) már megkezdődött a templomépítés – hívta fel a figyelmet Ft. Fazekas László, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke, aki az Úr igéjét hirdette az ódon, de felújított falak között. Komáromban múlt héten adtak hálaát a 230 éve épült templomért.

A serkei hálaadó alkalmat megtisztelt jelenlétével Fazekas László püspök mellett Fekete Vince főgondnok, a Gömöri Református Egyházmegye több lelkipásztora, gondnoka, egyházi és világi képviselők, gyülekezeti tagok. A szép templom megtelt hálaadó keresztyén testvérekkel, akik az alkalomra a községi hivatal támogatásával újonnan kiépített gyalogúton térhettek be az imádkozásra rendelt hajlékba.

gondnok vezetésével várja a lelki gondozóját.

A leírások szerint Serkében 1718-ban, amikor a község 203 házában 1017 helvét hitű lakost írtak össze, a templom a reformátusoké volt. Ők újították fel a török időkben megrongálódott templomot provinciális barokk ízlésben. A XVIII–XIX. században több korszerűsítésen esett át az épület, belsejét igényes famunkákkal rendezték be, tornyát ácsolt, árkádós kőfolyosóval, gömbös kupolás sisakkal koronázták meg.

Az épület kőfallal kerített, kellemes fekvésű és arányú, kelet–nyugati tengelyű egyhajós. Bejárata dél felől kis előcsarnokon keresztül nyílik, a nyugati oldalon álló harangtorony aljába kisebb kapun át léphetünk be. Formája – különösen a vaskos, négyszögletű, felfelé eny-

A 300 éves serkei református templom (Fotó: Pósa Homoly Erzsó/Felvidék.ma)

dással, hiszen Isten már akkor itt munkálkodott a lelkekben – világított rá a püspök.

Mint mondta, napjainkban egyre több közömbös emberrel találkozunk. Sokszor szembetaláljuk magunkat olyanokkal is, akik késleltetni akarják Isten munkáját. De ha valakit Isten lelke felindít valamire, abból nagyon sok áldás fakad.

„A ti őseitek is az ige hatása alatt tudták felépíteni ezt a csodálatosan szép templomot. Meg kell őriznetek, s rendben kell tartanotok. Hisszük azt is, hogy Isten megadja az anyagiakat is erre. Amelyik szívhez eljut Isten igéje, az a szív megnyílik, és készsé válik az Isten akaratának a teljesítésére. Azért kell imádkoznunk, hogy egyre többen vegyék észre azt, mi van ennek a világnak a reménysége” – biztatta a serkei gyülekezetet a püspök. Hozzátette, mindenkinek a helyén kell maradnia, s tudnunk kell, mire rendelt bennünket az Isten.

„Isten népének helye és faladata van, az Isten dicsőségének a szolgálata. Ha ezen munkálkodunk, világunkat is jobbá tesszük. Legyen áldás, ha valaki belép

A serkei református templom (Fotó: Pósa Homoly Erzsó/Felvidék.ma)

Köszöntötték a közelmúltban Serkében szolgált lelkészeket, Erdélyi Juditot, Pohóczky Bélát, Bihari Richárdot, Gál Lászlót és Szőke Zsuzsannát. Utóbbi nyár végéig volt a gyülekezet helyettes lelkésze. A lelkészi hivatal Nt. Nagy Ákos Róbert esperes vette át, amíg sikerül betölteni a lelkészi állást.

A frissen felújított parókia és a gyülekezet, az erős presbitérium Barta Béla

hén keskenyedő torony –, továbbá számos részlete középkori eredetről árulkodik, történetéről azonban csak a kései feudális korból tudósítanak a krónikák.

Talán felfogni sem tudjuk, hogy mennyi ez a háromszáz év, de alkalmat ad az ünneplésre, hiszen a keresztyén ember ünneplésének mindig komoly alapja van, mert szívünk megtelik hála-

ebbe a hajlékba, s imádságra kulcsolja a kezét, s amikor sok szorgos kéz azon munkálkodik, hogy mindazt, ami örökség, megőrizzük. Ebben a templomnak nagy szerepe van, tornyával felfelé, Isten csodálatos világára mutat” – mondta a püspök.

Az ünnepi alkalom meghittségét emelte, hogy lelkész kibocsátásra is sor került. A püspök rávilágított, hogy Isten

titkai sáfárának kell lennünk, s nem engedhetünk emberi céloknak. Lelkészi feladat, hogy szaporítani tudja a titok ismerőinek a számát.

Itt a nagybalogi Tóth Krisztián kapta meg a palástját, őt bízta meg a püspök a segédlelkészi feladatok elvégzésével. Első szolgálati helye a komáromi református gyülekezet lesz.

Homoly Erzsébet/felvidek.ma

Tóth Krisztián segédlelkész kibocsátása
(Fotó: Pósa Homoly Erzsébet/felvidek.ma)

Szatmári és a Gömöri Egyházmegyék testvéri kapcsolatainak az erősítése

Három évvel ezelőtt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház, az Abaúj-Tornai és a Gömöri Egyházmegyék küldöttsége látogatást tett a Nagykárolyi és Szatmári Egyházmegyékben. A találkozásból nemcsak baráti, hanem egyházmegyék közötti testvérkapcsolat is született. A Szatmári Egyházmegye lelkészei 2017 októberében tettek látogatást Gömörben és nemcsak a festői tájat, hanem gyülekezeteink egy részét is megismerhették. Ez év október 12-14 között egy kis csapat, név szerint Nagy Ákos Róbert eperjes úr és hitvestársa Nagy Andrea, Bán Zoltán egyházmegyei gondnok, Rákos Loránt, Mikos Tamás és Szaszák Malvina képviselték a Gömöri Egyházmegyét.

gyötrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok. (Zsid. 13, 1-3) Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre; mert a szeretet sok vétket elfedez. (1 Pét. 4, 8.) A néhány nap alatt valóban megtapasztaltuk a vendéglátói és testvéri szeretetet jóságát.“

teiben szolgáltunk: Nagy Ákos Róbert Patóházán, Nagy Andrea, Aranyosmegyesen szolgáltak, Bán Zoltán Kékszentmártonon mondott köszöntést, Rákos Loránt Batizon, Mikos Tamás Szatmár-Szamos-negyedben és Szaszák Malvina Kiskolcson szolgált.

Szombaton Mátyás év jegyében Kolozsváron jártunk és megtekinthettük a város nevezetességeit, többek között Mátyás király szülőházát, a Farkas utcai templomot, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetet, Hárszongárdi temetőt és sok más érdekességet.

Vasárnap vendéglátóink gyülekeze-

Tervezzük a további találkozást és, hogy a két egyházmegye elnöksége ünnepélyes keretek között aláírásával is meg erősítse a testvéri kapcsolatot a Szatmári és a Gömöri Egyházmegyék között.

Mindezért Istené legyen a dicsőség!

Szaszák Malvina

Utunk először Batizra, a reformátor és énekíró Batizi András szülőfalujába vezetett, ahol vendéglátóink örömmel és szívélyesen fogadtak. A gazdagon terített asztal körül jó hangulatú és testvéri közösség hamar egymásra talált.

A háromnapos találkozó vezéregéi: „Az atyafiúi szeretet maradjon meg. A vendégszeretetről el ne felejtkezzetek, mert ez által némelyek, tudtokon kívül, angyalokat vendégeltek meg. Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársak, a

Magyarországi testvérek látogatása

A Magyar Református Nevelőszülői Hálózat keleti tagozatának munkatársai tettek látogatást a Felvidék keleti régiójában október elején. Dr. Kocsis Attila vezette 28 fős csoport fő célja a közösségépítés volt, de felkeresték Bodroghöz és Ung-vidék történelmi nevezetességeit is. Eperjesen és Bártfán, Hervartóban a magyar emlékek és műemlékek sorát tekintették meg. A két napos, kitűnő hangulatú együttlétnék a Református Tanulmányi Központ adott otthont.

Cs.L.

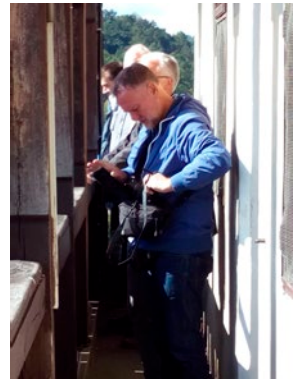
Holland testvérek látogatása

Több évtizede szolgál gyülekezeteinkben a holland reformátusok Hulp Oost-Europa nevű segélyszervezete, támogatva a gyülekezeti építkezéseket, egyházépítő programokat, s ezen felül szervezi az egyházunk iránt érdeklődő holland református testvérek látogatását. Ebben a szolgálatban a szervezet megalapításától kezdve fontos küldetést tölt be Albert Heldoorn, aki nagyon jól megtanult magyarul is, hogy minél közvetlenebb kapcsolatban lehessen az itt élő emberekkel. A segélyszervezet

Sissi királynő szobra előtt Bártfajürdőn

tagjai szeptemberben egy Kárpát-medencei körúton vettek részt ellátogatva a zempléni és ungi egyházmegyébe is. A Református Tanulmányi Központban az időszerű munkákról kaptak tájékoztatást, s egynapos látogatást tettek Bártfán és környékén is. Tájékoztatást kaptak arról is, hogy 2016-tól a magyar kormány jóvoltából olyan felújításokat, új épületeket építhettünk, amelyek saját erőből szinte lehetetlenek lettek volna. Ezért is elszomorító, hogy Európa nyugati részén, de nevezetesen Hollandiában is bizonyos körök miként viszonyulnak a jelenlegi magyar vezetéshez, folyamatosan elfeledkezve arról, hogy az ország lakossága törvényes választásokon milyen arányban állt e kormány mellé. Közép-Európa lakosainak nagy többsége nem ért egyet azokkal a folyamatokkal, amelyek teljesen ellentmondanak a józan észnek és a keresztyén bibliai tanításnak.

Testvéreinkkel a Szent Egyed templom tornyában

Csoma L.

Október az emlékezés hónapja

A magyar nemzet számára október egy nemzetközi összefogással eltiport forradalom és szabadságharc tragikus sorsú hőseire történő emlékezés hónapja. Az aradi vértanúk nagy része nem volt magyar nemzetiségű, de sorsközösséget vállalva népünkkel, életüket kockáztatták a harctéren, és erős lélekkel néztek szembe a halállal a bitófa alatt és a kivégző osztag előtt is. Tisztelet és megbecsülés kísérvje emléküket!

Emlékeznünk kell azokra a bátrakra, akik 1956. október 23-án és az azt követő napokban megmutatták, hogy a gonosz birodalmát meghátrálásra lehet kényszeríteni, s ezért akár életüket is készek feláldozni. Református mártír lelkészek rövid életútjának ismertetésével emlékezzünk a kommunista diktatúra szörnyűségére, s figyelmezzünk, hogy az istentelen eszme megváltozott köntösben most földrészünk nyugati országai felől igyekszik hitet, reménységet és szeretetet rombolni!

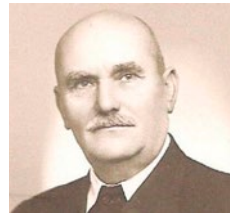
CsL

RÁSKY ANDRÁS
(Kisújszállás, 1899. február 7.
- Kistarcsa, 1953. január 19.)
mártír református lelkész

„Mi, akik itt a halál
mezsgyéjén járunk...”

A debreceni teológia elvégzése után Tiszakürtön és Kisvárdán szolgált segédlelkészként. 1925-ben a Tisza bal partján lévő Révaranyos (1950-tól Aranyosapáti) gyülekezete lelkészévé választotta. Negyedszázadon át hűségesen szolgált, egészen 1950. február 8-án történt letartóztatásáig. A börtönben zárkatársai-ban tartotta a lelket, és minden vasárnap istentiszteletet tartott nekik. Egy koncepciós kémkedési per kilencedrendű vádlottjaként feljelentés elmulasztása miatt állították bíróság elé, de 1951. január végén a Budapesti Katonai Törvényszék bizonyíték hiányában felmentette a vád alól. Mégsem engedték szabadon, hanem a kistarcsai internálótáborba szállították. Itt halt meg ötvennégy évesen.

BALOGH MÁTYÁS
(Békés, 1887. február 9. - Vác, 1953. július 19.)
mártír református lelkész

„Fogyatkozásaink megismerése, saját hibáink bűnbánó bevallása elvezet bennünket oda, hogy addig nem tarthatja meg senki külön a maga életét, ameddig meg nem menti azét a magyar népet, amely rá van bízva.”

Tősgyökeres békési földművescsaládban nőtt fel. A debreceni teológia elvégzése után hosszú utat járt be 1932-ig, amikor szülővárosának gyülekezete megválasztotta lelképásztorának. 1944 decemberében bátran kiállt a krisztusi tanítások mellett, amikor az ideiglenes kormány köznevelésügyi megbízottja arról tájékoztatta a békési tanárokat, hogy a keresztyén alapokon nyugvó oktatásnak leáldozott. Letartóztatásának közvetlen ürügye egy szűk körben, Sztálin halála napján elmondott vicc lehetett, amely miatt saját segédlelkésze jelentette fel. A Békési Járásbíróság hat év börtönbüntetés szabott ki rá. Hatvanhat évesen a váci börtönben hunyt el.

„A magyar YMCA szolgálatában eltöltött két évtized alatt arra törekedtem, hogy a magyar társadalom ezt a világszerte ismert ifjúsági munkát megszeresse és támogassa.”

PÓGYOR ISTVÁN
(Sárosoroszi, 1902. január 26. - Budapest, 1953. november)
református ifjúsági vezető, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület (KIE) nemzeti titkára

Az éles eszű kárpátaljai ifjú jótevői támogatásával Budapesten szerzett kereskedelmi érettségét. Banktisztviselői állását hátrahagyva, németországi tanulmányait követően lett a KIE nemzeti titkára. Tizennégy éven át tartó titkársága idején az egyesület ügyvezető elnökével — egyben jó barátjával —, gróf Teleki Lászlóval együtt sokat tett mind a városi, mind a falusi ifjúság lelki-szellemi neveléséért és szociális gondozásáért. A háború utáni években a Magyar Kommunista Párt egyházpolitikájának kiemelt célpontjai voltak az egyházak ifjúsági szervezetei, ezért Pógyort először internálták, majd néhány évvel később koncepció perben elítélték. A budapesti Gyűjtőfogházban egészsége végleg megtört, testét méltatlan körülmények között földelték el.

„Szégyenteljes és gyalázatos dolog volt ezt a keresztet vinni, és mi is egy ilyen Simonok vagyunk, akik egy olyan keresztet viszünk, amit idegen katonák erőszakoltak ránk. (...) Testvér! (...) hamarosan eljön az idő, amikor ez a kereszt lekerül rólad”

PAP BÉLA (Gyula, 1907. január 23. —1957?)
újságíró, lapszerkesztő, mártír református lelkész

A református teológiát Budapesten végezte, majd ösztöndíjasként Amerikában tanult tovább. Ezután a Soli Deo Gloria református diákmozgalom munkatársa, 1938-tól váci, majd 1942-től karcagi lelképásztor lett. Újságírói tevékenységet is folytatott: társadalmi kérdéseket tárgyaló cikkeket publikált, és lapot szerkesztett. A kommunista hatalomátvételt követően nyilvánosan felszólalt a meghurcoltakért, és tiltakozott a jogsértő intézkedések ellen, ezért az államvédelmi szervek megfigyelték. 1951-es letartóztatását követően négy és fél évet ült börtönben, szabadulása után lelkészi állásába nem engedték vissza. 1957. augusztus 10-én egy bakonyi kirándulás során nyoma veszett. Eltűnésének pontos körülményei azóta is tisztázatlanok.

„33 éves vagyok. Életem folyását ebben a korban nem így gondoltam. Családomnak élek és nemzetem halódik. Istenem, adj lehetőséget a népemért való szolgálatra!”

GULYÁS LAJOS
(Kisújfalu, 1918. február 4. — Győr, 1957. december 31.)
mártír református lelkész

Balatonszepezdi református segédlelkészként 1944-ben, a német megszállás idején csatlakozott a fegyveres ellenálláshoz, üldözött zsidókat is mentve, amiért a nyilas hatóságok letartóztatták. A háborút követően a kiépülő kommunista hatalom is számos eljárást indított ellene. Az 1947-es választásokon kiszegapárti képviselőjelölt volt. 1948-tól a nyugati határ mellett, Levélen szolgált. 1956. október 26-án, a mosonmagyaróvári sortűz után igyekezett megfékezni a népharagot, megmentette egy határőrtiszt életét is. A forradalmat követően koncepció perben halálra ítélték, és kivégezték. Három tizenéves leány maradt árván utána.

Segítsünk Eszterkének!

Eszterke számlaszáma:

SK44 5600 0000 0056 2418 2001

Mobil: +421905 680 153

Cím: Hlavná 962, Vlčany 92584

Ő a mi kis szemünk fénye: Erdélyi Pál és Anita református lelkészpár harmadik gyermeke. Egy bájos, életvidám kislány, aki mindig mosolyog, tárt karokkal fut azok elé, akiket ismer és szeret, és mindenkinek kedvesen integet, akivel csak találkozik.

Földi kis életéből azonban már nincs sok hátra...

Eszterke ugyanis súlyos szívhibával született, és ha rövid időn belül nem kap megfelelő segítséget, végleg magával viszi a belőle áradó fényt a mennyországba.

Eszterkének egy olyan bonyolult műtetre van szüksége, amelyet a szlovákiai gyermek szívsebészeti jelenlegi feltételei mellett óriási kockázatokkal tudna csak elvégezni.

Szeretnénk, ha Eszterkét Linzben, Európa egyik legjobb gyermek szívklubján műtenék, hogy nagyobb esélye legyen a túlélésre és egyáltalán – az életre...

Ehhez azonban anyagi segítségre van szükségünk, ugyanis a műtét minden költségét a családnak kell állnia.

Ezért kérünk minden jó szándékú embert, hogy ha teheti, járuljon hozzá adományával Eszterke életéhez.

Papp-Váry Elemérné – Sziklay Szeréna

(Életrajzi töredékek)

*Jánok, 1881.ápr.18. – † Budapest, 1923.nov.15.

Szeréna a Gömör vármegyei nemesi származású Sziklay család sarja. Apja gömöri főispán, földbirtokos, anyja a roznói Brezovay Klára.

Iskoláit Rozsnyón, a Leányintézetben végezte.1901 februárjában házasságra lépett Papp-Váry Elemér honvédezredessel. Házasságukból négy gyermek született. Budapestre költöztek.

Első verseskötete „Háborús visszhangok” címmel jelent meg, még a nagy országcsönkítés előtt. Már ekkor példát mutatott verseivel hazája és családja iránt érzett hön szeretetéről, hűségéről, amit átítatott mély istenhite is.

Nevét nagyra és ismertté tette a Védő Ligák Szövetsége Pályázatára írt háromsoros jelmondata, **melyet megnyert**, egy nemzet érezte magáénak. Idézem:

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

A háromsoros fohászból 1921-ben megszületett egy tizenöt szakaszos vers, mely HITVALLÁS címen vált ismertté. E költemény újabb lelki erőt, hitet, bizakodást jelentett nemzetünk számára, Trianon következményeinek túlélésére.

(Pályázatra azért volt szükség, mert az ország megcsönkítése elleni tiltakozás tekintetében a kormány keze meg volt kötve. Helyette és támogatásával társadalmi egyesületek léptek fel a Magyarország számára igazságtalan békefeltételek ellen, majd a területi revízió érdekében.)

Sziklay Szeréna három mondata iskolai füzetek és tankönyvek borítóján, közintézmények falára, ajtajaira erősített, domborított vagy zománczott fémtáblákon, napi és hetilapok oldalain stb. került mindenki szeme elé az első osztályos elemi iskolástól az aggastyánig, a néhány elemi végzett falusi paraszttól a nagyvárosi polgárig, értelmiségig. Alig volt a korszakban hivatalos rendezvény, ünnepség, ahol nem hangzott el a Magyar Hiszekegy. (Kellott a BIZTATÁS, a REMÉNY és a HIT...)

Sziklay Szeréna községe, JÁNOK, büszke lehet szülőföldjére: a Felvidék nemeslelkű honleányára, mert soraival, nemes szívével egész nemzetét vigasztalta, és nagy hitével erősíteni tudta elárvult országának népét.

2013.nyarártól sok-sok jóindulatú embernek köszönhetően, a jánoki templom kertjében egy műves obeliszk került leleplezésre. Sziklay Szeréna porai egy budapesti temetőben nyugszanak, de lelke egyik része öt éve már itthon pihen, szülei és elhunyt testvérei mellett...

95év elteltével sem feledhetjük el nevét annak, aki egykor annyi ember szívébe reményt és erőt adott. Ha máskor nem, hát Halottak napján keressük fel JÁNOKOT, s obeliszkjé elé köszönetünk jeléül tegyünk egy-egy szál virágot.

Sziklay Szeréna

„JÁNOK”, -egy kis falu Kassa közelében,
A szlovák-magyar határon, a Felvidéken.
Itt született a „ Magyar Hiszekegy”, írója,
Papp-Váry Elemérné, Sziklay Szeréna.

Felvidék gyermeke, nemes honleánya,
Kilencven öt éve tested már a sírba.
Fiatalon itthagytad családod, hazádat,
Melyért naponta szállt ajkadról imádat.

MI, akik most élünk, a mai nemzedék,
Úgy nőttünk fel, mint erdőn a fák:
Velünk a Te idődet nem tanították:
Sokáig nem tudtuk mért csonka a hazánk...

Tiltott lett a nyelvünk, s nem volt örömünk,
Az iskola padjaiban megszeppenve ültünk.
Két világháború után, szegényen, árván,
Jogfosztottan, kisémmizve, alázatban járván,
Morzsolgattuk csendben versesdet, a Hiszekegyet,
Mellyel Te vigasztaltad 1920-ban az árva magyar népet.

Erőt adtál nemzetünknek, mikor halálán volt,
Elveszítve, városait, falvait, bányáit, erdeit,
Népességét, – ősi lakosait, mindent, amit
Ezer éve megharcolt, gyűjtött s vérével is védett.

Te, a Felvidék elszakadt leánya, asszonya, akkor
Megírtad versesdet a hirdetett PÁLYÁZATRA,
S hazaszereteted, nemes lelked, Istenfélelmed ereje
A kilátástalan életben fényt sugárzott a csüggedt emberekbe.

E törékeny nő, édesanya nemes lelke, hite
Erőt adott a szörnyű igazságtalanságot,
Tragédiát, árvaságot, szegénységet elviselni,
Szent István királyunk örökségét, a hitet megtartani.

* * *

Sziklay Szeréna üzenete ma is nagyon aktuális:
„ Magyar!” Te most árva, elhagyott, veszendő,
Minden nemzetek közt lenni, a földön fekvő,
Magyar, legyen HITED s tiéd a JÖVENDŐ.

Nyolcvan éve történt

Az első világháború és az azt követő események kicsit hátrébe szorítják az 1938 november első felének eseményeit, amikor a bécsi döntést követően felvidék magyar többségű része visszakerült az anyaországhoz. Városaink és falvaink lakossága örömmel fogadta a magyar katonaságot és hivatalnokokat. Olyan fogadtatás, amilyen Deregnőben volt, talán teljesen egyedülálló. A község 1938-ban határközség lett. Az északra

Magyar katonák vonulnak Bodrogszerdahely egyik utcáján 1938. november 8-án

található falvak lakosai már többségben szlováknak vallották magukat. Deregnő község visszatérést ünneplő férfi lakossága az esti órákban úgy döntött, hogy a „hongyarapításból” kivesszük részüket. A katonai parancsnokok hallgatólagos támogatá-

sával elindultak a szomszédos Budka község felé, ahol a cseh határrendőrök nem is igen próbálták útjukat állni, s a késő esti órákban „elfoglalták” a falut, s kihirdették, hogy már Magyarországhoz tartoznak. Majd 24 óras ott-tartózkodást követően a magyar parancsnokság elrendelte Budka kiürítését, s a férfi lakosság visszatért falujába, egyesek a „hadizsákmányról” sem feledkeztek meg. Eltelt hat év, s a visszatérő csehszlovák hatóság összegyűjtötte és a nagymihályi börtönbe csukta a fellelhető férfilakosságot. Ezzel sokakat megmentett a „malenykij robot” szörnyűségétől. Is-ten gondviselése különös módon mutatkozott meg. A Nagymihály környéki incidensről Cseres Tibor is említést tesz a „Parázna szobrok” című regényében. Kár lenne, ha a valamikori deregnyeiek magyarság iránti hűségéről elfeledkeznénk, talán segít a ma élő nemzedéknek megtartani magyarságukat!

Csoma L.

**Bodrogszerdahely
1938-as emlékműve**

Országos nőegyesületi konferencia és közgyűlés Hanván

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete 2018. október 6-án Hanván tartotta őszi országos találkozóját. Célunk a nőegyesületünk munkáját láthatóvá és elérhetővé tenni egyházunk minél több területén, amelyhez anyagi támogatást egyetemes egyházunk egyházépítő eretéből kaptunk. Reménykedve kerestük meg kérésünkkel Nt. Nagy Ákos Róbert esperest és feleségét, Nt. Nagyné Révész Andreát, hogy a Gömői Egyházmegye területén tarthassuk esedékes találkozókat. Örömmel vettük, hogy készséggel fogadtak bennünket, mint ahogyan az is, hogy a fogadó egyházmegyéből is érkeztek érdeklődők.

A konferencia áhitattal kezdődött,

Nagyné Révész Andrea igehirdetési szolgálata által, majd Nagy Ákos Róbert Tompa Mihályról tartott előadást, hiszen a költő lelkipásztor Hanván van eltemetve, s az emlékműve a templomkertben található. A hanvai református gyülekezet fiataljai verssel, az idősebbjei pedig énekszóval köszöntötték a mintegy 90 résztvevőt, majd sor került az időszerű tájékoztatóra, pénztári beszámolóra, amelyet a Nőegyesület pénztárnoka, Kótka Magdika betegség miatti távollétében Györky Szilvia elnök olvasott fel.

A jelenlevők megtekintették a református parókia melléképületében kialakított Tompa Mihály emlékszobát, valamint a községben újonnan nyílt galériát,

amely helyi népi művészek alkotásait és Hanva híres szülötteit ismertette meg az érdeklődőkkel.

A találkozó szeretetvendégséggel zárult, amelyre a helyi idősek otthonában került sor, majd a két autóbusszal érkezett csapat hazafelé vette útját.

Györky Szilvia

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „És felele néki: Avagy érettem buzgólkodol-é? Vajha az minden népe próféta volna, hogy adná az Úr az ő ő beléjük.” (4Móz 11:..)
2. „..... azért Dávid Nátánnak: Vétkeztem az Úr ellen! És monda Nátán Dávidnak: Az Úr is elvette a te, nem fogsz meghalni.” (2Sám 12:..)
3. „A gondolatok erősek; és bölcs vezetéssel hadakozást.” (Példabeszédek 20:..)
4. „Aki a parancsolatot, nem ismer nyomorúságot, és a elméje megért mind időt, mind ítéletet;” (Prédikátor 8:..)
5. „A próféták is lesznek, és nem lesz, aki bennök: így esik az ő dolguk!” (Jer 5:..)
6. „És Jézus felelvén, nékik: A ti szívetek keménysége írta néktek ezt a parancsolatot;” (Márk ev. 10:..)
7. „És monda: vagy, Uram? Az Úr pedig monda: Én vagyok, akit te kergetsz: nehéz néked az ellen rúgódoznod.” (ApCsel 9:..)
8. „Bölcsen magatokat a kívül valók irányában, a jó áron is megváltván.” (Kolossé 4:..)
9. „(Mert ha valaki az ő házat nem tudja igazgatni, visel gondot az Isten egyházára?)” (1Tim 3:..)
10. „Kik hajdan nem nép, most pedig Isten népe vagytok; akik nem voltatok, most pedig kegyelmezettek vagytok.” (1Péter 2:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsómihályi.

Megfejtéseiket **2019. január 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Draňov**, vagy e-mail-ben a **refujsag.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

MEGFEJTŐK: POZSONYI E.M.: Mackó Zsuzsanna - **Dolná Streda**; Halgas Ildikó - **Kulcsod**; Családi Irén - **Nagymegyér**; özv. Demény Lajosné, Szalay Ferencné - **Fél**; Szloboda Anna - **Réte**; **KOMÁROMI E.M.:** özv. Varga Béláné - **Bátorkeszi**; Császár Vilma - **Deáki**; Farkas Irma, Izsák Gyula - **Negyed**; Bajcsi Márta - **Komárom**; Kacz Mária, Baranyai Margit - **Marcelháza**; Tóth Irma - **Kamocsa**; Szabados Hajnalka - **Komárno-Nová Stráž**; **BARSI E.M.:** Tildi Rozália, Szénászki Sarolta - **Újlót**; özv. Bertók Istvánné - **Barsvárad**; Németh Sándorné - **Nyírágó**; Kakas Sádor - **Nagysalló**; özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty**; Palásti Aranka - **Léva**; Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat**; Baka Andrásné - **Farnad**; **GÖMÖRI E.M.:** Ország Valéria - **Balogiványi**; Tóth Katalin - **Nagybalog**; Ing. Kolozsi Alica - **Rimaszécs**; Faragó Irén - **Harmac**; Schiller Mária - **Tornalja**; **ABAÚJ-TORNAI E.M.:** özv. Gálffy Gusztávné, özv. Pataky Bertalanné - **Migléc**; Csáji István - **Nagyida**; Szabó Gyuláné - **Lucska**; özv. Végváry Zoltánné - **Perény**; özv. Kövesdi Jánosné, Ing. Damko Valéria - **Reste**; Komjátó Istvánné - **Felsőlánc**; özv. Kardos Béláné - **Szádalmás**; Szanko Mónika - **Berzété**; özv. Sikur Béniné - **Körös**; Majláth Istvánné - **Kassa**; **ZEMPLÉNI E.M.:** Csernyánszky Erzsébet - **Imreg**; Czeto Pál - **Bély**; Rigó Katalin, özv. Gerenyi Lászlóné, Egri Klára - **Örös**; Rác Erzsébet, Mladanec Irén, Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely**; Bók Zoltánné, Kulcsár Eleonóra - **Királyhelme**; Rác Júlia - **Kisgéres**; Máté Etela - **Kiskövesd**; özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa**; Kasko János - **Újhely**; Kendi Zsuzsanna - **Zétény**; **UNGI E.M.:** özv. Csicséri Józsefné, özv. Molnár Sándorné - **Kisráska**; Dupály Csilla, Stépán Jánosné - **Abara**; özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyő**; Kovács Benjáminné - **Kaposkelecseny**;

JUTALMAZOTTAK: Családi Irén - Nagymegyér; Baranyai Margit - Marcelháza; Németh Sándorné - Nyírágó; Ország Valéria - Balogiványi; özv. Sikur Béniné - Körös; Csernyánszky Erzsébet - Imreg; Stépán Jánosné - Abara **GRATULÁLUNK!**

A Kárpát-medence Reformátussága

Ahol a püspök főzi az ebédet

A pirospaprika az a fajta fűszer, aminek jelenléte annyira természetes, hogy csak a hiánya szokott feltűnni – ilyen helyzettel viszont aligha találkozhatunk a Drávaszögben. Erről tanúskodott a legutóbbi hétvégén megrendezett református ízek találkozója is, melynek legelső alkalmát a baranyai fűszerpaprika ízesítette meg.

„Sosem gondolkoztam rajta, milyenek a református ízek, majd meséljétek

el” – enged utunkra egyik munkatársunk, ezért a horvát-magyar határig mi is arra keressük a választ, mitől református például a paprika. Az természetes, hogy a konyhaszekrényünkben kitüntetett helyet foglal el, és az is, hogy megannyi ételünk ízesítéséhez használjuk, de azon talán kevesebbet gondolkozunk, miként kerül asztalainkra ez a piros különlegesség – reméljük ebben is segítségünkre lesz az előttünk álló hétvége.

Bár utazunk jó néhány órát, mindeért kárpótol a látvány: hiába van már október közepe, különös fényben fürdik a Drávaszög, az idő pedig melegebb a vártnál, ezért a találkozóra szép számmal érkeznek érdeklődők szerte a Kárpát-medencéből. A házak ablakaiból piros fűrtökben lóg a száradó paprika, mintha csak mindenki erre a hétvégére készülné, de hamar kiderül: itt ez teljesen természetes.

Földektől az asztalig

Eddig is sejtettük, hogy kulináris élményekben nem lesz hiány, de Kopácsra érkezve alig pár percrek kell eltelnie, hogy megpillantsuk a bográcsokban rotyogó pörkölteket, és bár a délelőtt az előadásoké, a semmivel sem össze téveszthető dél-baranyai illatok hamar betöltik a termet.

Buzogány Dezső teológus professzor és Lábadi Károly néprajzkutató előadása, majd az első házi sütemények elfogyasztása után meg is kapjuk a választ korábbi kérdésünkre: nem az ízek reformátusok, hanem maga a találkozás. Ez a fajta vendégszeretet, közösség és kultúra református örökségünk, amit fontos ilyen formában is ápolni.

Ízek, imák, reformáció

A magyar reformátusok október 12. és 14. között a református ízek találkozóján erősítik összetartozásukat – ilyen keretek között először. A gasztrokulturális fesztivál előadásokkal és igei szolgálattal kezdődött, melyen arról is szó esett, hogy a keresztyénség és nemzettudat nem kizárja, hanem kiegészíti és erősíti egymást.

Így tesz az egyik standnál álló néni is, aki házi fűszerpaprikát árul. Tőle tudjuk meg, hogy ennek a fűszernek évszázados hagyománya van a régióban, Drávaszög pedig vezető a termesztésében, Laskón, Várdarócon és Kopácsra sokak számára jelenti a megélhetést. A találkozóra többen érkeztek a BORUM-on megismert borászok közül is, ezért különösen szép a párhuzam: „a parika megtermelése épp annyira kitaró és minőségi munkát igényel, mint a szőlőé”. Ezzel a növényvel sokat kell foglalkozni, ha pedig ez sikerül, akkor háromszor is szüretelhető egy év során. A betakarítást hagyományosan a szárítás követi: egyenként fűzik fel fonálra a paprikákat, melyek aztán – ebben a térségben – a házak falain lógnak. A munkafolyamat elmesélve is aprólékosnak tűnik, a gyakorlatban pedig még inkább az, ezért a termelők nem ipari mennyiséget állítanak elő – de az elkészült fűszer minősége őket igazolja.

Egy nagy család

Többféle halpaprikás, pacalpörköt, zúzapörköt, vegyes pörköt és egy helyi különlegesség, a csobanac – a vendéglátók ezeket az ételeket készítik ebédre. „Aki főz, tudja, hogy a sok paprika képes megkeseríteni az ételt. De aki minőségi paprikát használ, azt is tudja, hogy azzal nem jár így, ezt bizonyítják ezek az ételek is” – fogalmaz zúzapörkötöt kavargatva

Szenn Péter, a szervező Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház püspöke. A házigazda erre az alkalomra direkt egyszerű ételt választott, aminek elkészítésében egy barátja is segít, így ő beszélgethet a vendégekkel.

„Keressük azokat a lehetőségeket, amikor nem csupán hallhatunk az evangéliumról, hanem az áldásokat gyakorlatban is megélhetjük” – mondja a találkozó ötletéről az egyházvezető. Szenn Péter szerint egy ilyen alkalom „jóízű áldozat”, ahol az összegyűltek Isten dicsőségére, neki hálát adva mutathatják be kezeik munkáit. „Az a vágyunk, hogy mi, reformátusok, azt mutassuk meg, amik vagyunk és adjunk hálát egymásért” – teszi hozzá.

Nem vitás, hogy a főzés közösségi alkalom, a püspök azt is elmeséli, otthon mindig a feleségi készíti elő az ebédhez szánt alapanyagokat, neki „csak” annyi a dolga, hogy eltalálja az ízeket. „Örülök, hogy ilyenkor együtt van a család, így nemcsak az étkezés lehet közös, hanem az előzetes munka is – fogalmaz. – Ezt élhetjük meg most tágabb, református családjunkban is: a munka és az együttléti áldásos örömet.”

Etikai felelősségünk

A különféle paprikás ételeket kóstolva belegondolhatunk, mennyi munka vezet a növény elvetésétől egy pörkölt elkészüléséig, de azt is látjuk, hogy ebben mindenki örömet leli. „Isten előtt minden hivatás egyforma, ezért a református etika fontos része, hogy saját területén mindenki a legjobban teljesítsen. Mi ebben szeretnénk segíteni, valamint azért igyekszünk összefogni a termelőket, hogy szakmai kapcsolataikon túl re-

formátus identitásuk is erősödjön” – fogalmazza meg a találkozó célját Zila Gábor, a szervező Református Közéleti és Kulturális Központ Alapítvány titkárság-vezetője. Mint mondja, az ötlet Szenn Péter püspöktől származott, aki a BORUM sikerét látva úgy érezte, szükség lenne a református kötődésű gazdálkodókat is hasonló fórumra.

„Az egész Kárpát-medencéből hívtunk termelőket, hiszen az a feladatunk, hogy a Magyar Református Egyház közéleti és kulturális jelenlétét is erősítsük – ennek pedig része gasztrokulturális hagyományunk is” – teszi hozzá a titkárságvezető. Ennek a törekvésnek hamar megmutatkozik az eredménye: Hajdúnánás református gyülekezete és önkormányzata még a szombati napon jelezte, hogy örömmel vendégül látná a református ízek találkozóját 2019 őszén.

Lesz következménye?

A gasztrokulturális hétvége vasárnap délelőtt Laskón, Sztárai Mihály reformátor egykori templomában zárul, ahol Forró László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület lelkesízi főjegyzője hirdeti az ígét Pál rómaiakhoz írt levele 12. fejezetének első két verse alapján: „Kérlek azért titeket, testvéreim, az Isten irgalmasságára, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda magatokat élő, szent, Istennek tetsző áldozatul, és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” A főjegyző arra figyelmeztet, mikor az elhangzott sorok íródtak, az üldözés mindennapos volt a keresztyének számára, mégis kiálltak hitükért – ma azonban sokszor nincs tétje vallásunknak.

Mint mondja, a világ uniformizál és arctalan tömeget alkot – azonban nekünk is van mintánk: „Szánjátok oda magatokat, a sablonotok legyen olyan, mint Jézus Krisztus és akkor nemcsak a hitünknek lesz következménye hanem az elmúlt két napnak is.” Forró László biztatóssal és a rendezvény lényegének tökéletes összefoglalásával zárja ígehirdetését – és a találkozót is: „Próbáljunk meg egymás hite által épülni és ebből a hétvégéből is olyan erőt nyerni, mely megtart és melynek nyomán büszkén, méltósággal és jó lélekkel vallhatjuk meg hitünket.”

Farkas Zsuzsanna/reformatus.hu
fotó: Némedi-Varga Dávid

Ismerni Jézust, vagy tudni róla?

(ApCsel 3, ApCsel 19)

Kedves Olvasóink! A mostani számban két történeten gondolkozzunk el egy kicsit közösen. Az egyik Péter és János apostolokkal kapcsolatos, a másik Szkéva fiainak a története. A két történetet állítjuk most egymás mellé, és találjuk meg a fő különbséget.

Péter és János elindulnak a Jeruzsálemi templomba imádkozni. Az Ékes-kapunál ott volt egy születése óta béna ember. Ahogy látta az apostolokat jönni a templom felé, az járt a fejében, hátha kaphat tőlük valami kis alamizsnát. Meg is szólította őket. Péter volt, aki válaszolt. A válasza ez volt: „Ezüstöm és aranyam nincsen, de amim van, azt adom neked. A Názáreti Jézus nevében kelj fel és járj!” Ekkor megerősödött a béna ember lába, lábra állt, sőt, táncolt, ugrált, ujjongva dicsérte és magasztalta Istent a csodáért, amit átélt, amit megtapasztalt. Bement a templomba, és ott is mindenki csodálkozott, hiszen korábban sokan látták őt a kapunál koldulni.

A másik történet Pál apostolhoz köthető. Tudjuk, hogy Pál is sok csodát tett a missziói útjai során. Jézus Krisztus hatalmával cselekedett, és még olyan is előfordult, hogy a halálból támasztott fel egy

fiatal fiút. Egyszer, amikor Efézusban járt, néhány embernek – egy Szkéva nevű ember fiainak – az jutott az eszébe, hogy ők is megpróbálkoznak ilyen csodát tenni, hátha tudnak egy kis pénzt keresni vele. Elhívták őket egy emberhez, akit gonosz lélek gyötört. Amikor bementek hozzá, elkezdték a gyógyítást, a gonosz lélek kiűzését. Annak a Jézusnak a nevében, akit Pál hirdet, menj ki ebből az emberből. A gonosz lélek azonban visszakerdezt: Jézus ismerem, Párról is hallottam, de ti kik vagytok? Azzal rájuk támadt, megverte őket, leszaggatta ruháikat, és így szégyenszemre, meztelenül kellett kimenekülniük a szobából.

Mi volt a különbség a két történet között? Az egyik egy sikeres gyógyítás, egy hatalmas csoda, a másik kudarccal végződött. Miért lehetett sikeres Péter és János? Azért, mert ők igaz hittel a szívük-

ben hívták segítségül Jézus nevét. A másik történetben csak annyit tudtak Jézusról, hogy Pál hirdette a nevét, és csodákat tett általa.

Nem elég tudni Istenről. Nem elég tudni Jézus Krisztusról. Csak akkor kapjuk meg a tőle várt segítséget, áldást, ha hiszünk benne. Ha hittel kérjük, segít. Csak ha hittel kérjük! Ezt soha ne feledjétek el!

Imádság: Mindenható Isten! Köszönjük a Krisztus áldozatát. Köszönjük, hogy megváltottál bennünket. Add, hogy mindig hittel tudjuk Őt megszólítani, és hittel tudjunk kérni. Tudjuk, csak így kaphatjuk meg, amiért imádkozunk. Ámen.

Aranymondás: „Ne félj, csak higgy!”
Márk 5:36

Kraus Viktor

Könyvismertetés

Marilynne Robison
A gondolkodás szabadsága
– Kálvinista tünődések

Marilynne Robison amerikai író a magyar olvasók elsősorban Pulitzer-díjas, itthon is szép sikert aratott regénye, a *Gilead* alapján ismerhetik. Ebben a kötetben esszéformájában adja tovább szellemi-eszmei, keresztyén-kálvinista hagyományát. Úgy szól az amerikai történelem és jelen, a kultúra, a gazdaság, a tudomány, illetve a vallás kérdéseiről, hogy miközben felmutatja keresztyén hitének legmélyebb spirituális-eszmei indulatait, és körbejárja saját hitközösségének, örökségének legfontosabb forrásait, érvelésében szorosán összekapcsolódik a hit és a gondolkodás szabadsága, a hagyomány mélységes tisztelete, és a kritikus gondolkodás, valamint a keresztyén politikai magatartás felelőssége.

„... nem ahhoz az iskolához tartozom, amely szerint a hit szilárdságát a tantételekhez való igazodás határozza meg. Éppen ellenkezőleg, meg vagyok győződve arról, hogy az Istenbe vetett hit felszabadítja a gondolkodást, mert a gondolkodás folyamatos okulás Isten dolgairól. (...) Némelyek szemében paradoxonnak tűnhet a szellemileg nyitott vallásos hit. Ellentmondásnak tarthatják ezt a vallás ellenzői, ahogyan láthatólag számos követője is. (...) Kálvin a mindenséget olyan iskolának mondta, ahol tanulunk. Én ezt mélyen igaznak érzem. (...) „Krisztus szabadságra szabadított meg minket.”

Marilynne Robison amerikai író, esszéíró 1943-ben született Idaho államban. A híres Iowa Writers Workshop emeritus professzora. Műveinek jelentőségét többek között Pulitzer-, (2005), Orange- (2009) és a Kongresszusi Könyvtár- (2016) díjjal ismerték el.

A könyv ára 3.490 Ft – 11Euró

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás
Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő
IČO/reg.szám: 31256732
Nyilvántartási szám: EV 5612/18
ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta.
Kereskedelmi forgalomba nem hozható.
Terjeszti a Deregnő-i Református
Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,
szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,
Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók:
Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahnov-Deregnő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT